

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés egész évre - - 12 korona.
fél évre - - 6 "
negyed évre - - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Kiadóhivatal: Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár r.t. — Szerkesztőség irodája ugyanott.
Hirdetéseket és előfizetéseket fölvesz **FÖLDES EDE** könyvkereskedő, a kiadó megbízottja.
Hirdetés ára centiméterenként 6 fill. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.
Nyiltér sora 40 fillér.

Budapesti hirdetések kizárólagos felvétele milliméter-árszabás szerint a Leopold Gyula
Vidéki Lapok Központi Hirdetési Osztályában
Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz.

Jogorvoslatok adóügyekben.

Az adózó közönség érdekeit szolgálom, midőn igazának érvényesíthetése céljából egy messzekiható, de eddig jóformán ismeretlen körülményre hívom fel figyelmüket.

Manapság, mikor a polgári élet összes jogviszonyaiban, de különösen a pénzügyi téren annyi már a tömérdek törvény, utasítás és rendelet, hogy a megszámlálhatatlan paragrafusok rengetegében még az is könnyen eltéved, aki mindig ezekkel foglalkozik; a törvényekben nem egész jártas adózó közönségre nézve mégis némi könnyebbitést és mindenesetre megnyugvást nyújt az a körülmény, hogy adóügyekben a jogorvoslatok legtöbbje nincs határidőhöz kötve.

Mert ismerjük be, hogy a nagyközönség épen a közadózási ügyekben — tehát igazán a zsebbevágó dologban — oly megfoghatatlan közönyösséget tanúsít, hogy rendszeresen csak akkor kezd el mindenki szörnyűködni és fűhöz-fához kapkodni, mikor már nyakán a végrehajtó. Mindennapi dolog az is, hogy egyesek a reájuk kivetett adók magassága, jogtalansága, helytelensége ellen panaszkodnak — de csak úgy beszéd közben, egymás közt. Ez pedig hiába való. E helyett szokja meg mindenki, hogy mikor dobszóval, falragaszokon és a helyi lapokban közhírré teszik, hogy valamely adónemre a kivetés befejeztetett; ne sajnálja senki a fáradságot, hogy utána járva meggyőződjenek, mennyi adó van kivelve reá?

És ha csakugyan úgy találna, hogy az adó alapjául vett jövedelme a valóságnál nagyobb összegben lett megállapítva, vagy

hogy az alap helyes ugyan, de az adókules helytelenül alkalmaztatott, vagy az adóösszeget hibásan számították ki, vagy hogy nem létező jövedelem, üzlet, vagy foglalkozás után lett megadóztatva, vagy végre, hogy ugyanazon adótárgy után tévedésből több helyen is meg lett adóztatva: akkor alapos és indokolt kifogásait a polgármesternél vagy községi elöljáróságnál akár élő szóval is előadhatja, a mit hivatalból jegyzőkönyvbe vesznek és a panaszolt adó megvizsgálása végett a pénzügyigazgatósághoz betérjesz-tenek.

Sokakat visszatart a felszólamlástól, kérvényezéstől, mert azt hiszik, hogy mindennemű beadványra bélyeget kell tenni és sajnálják az egy koronát a bélyegre, azt gondolván, hogy ugye se ér semmit a kifogás, sőt a bélyeg ára egyenesen kidobott pénz lenne. Pedig nem úgy van. Mert az állami és községi adók helyessége és jogosága ellen intézett elsőfoku felebbezések (felszólalások) általában az oly beadványok (folyamodványok, kérvények), melyek a köz- és községi adók s hasonló természetű közszolgáltatásoknak leszállítását, törlesztését, visszatérítését, telekkönyvi kitáblázását stb. célozzák, minden esetben bélyegmentesek.

Az adó hibás kiszámítása, az adótárgy hiánya, ugyanazon személynek, vagy tárgynak többszörös megadóztatása és az adótárgy illetve adóköteles foglalkozás megszűnése eseteiben a kir. pénzügyigazgatósághoz intézett panasz, kérvény, felszólamlás, vagy bárminek czimezett beadvány nincs határidőhöz kötve.

Ily beadványt még az adó esetleges befizetése után is elfogadnak és érdemlegesen elintézik. A pénzügyigazgatóság által hozott elsőfoku végzések ellen azonban már a pénzügyigazgatóság végzésének kézbesítése után csak 15 nap alatt lehet felebbezni. Ugyancsak 15 nap alatt lehet felebbezni — ugynevezett panaszszal élni a vármegyei köz-igazgatási bizottság határozata ellen.

A III. osztályu kereseti adónál azonban a jogorvoslatok zárós határidőhöz vannak kötve.

Itt még csak azt említem fel, hogy ha az adózó, vagy törvényes képviselője, zárós határidő esetében a határidőt tőle nem függő és általa el nem háríthatott akadály miatt be nem tarthatta, igazolással élhet. Az igazolási kérelem az érdemleges felebbezéssel, (felszólalással, panaszszal) együtt ugyanazon beadványba foglalva, az elmulasztott határidő utolsó napját követő 15 nap alatt nyújtható be.

Valamennyi határidőnél, ha annak utolsó napja vasárnapra, vagy a Gergely-féle naptár szerinti valamely ünnepnapra esik: a következő napon is el kell fogadni.

Róka József.

Politikai hírek.

A képviselőházban a közoktatásügyi költségvetés felett folyik a vita mérsékelt érdeklődés mellett. Folyó hó 14-dikén Bánffy Dezso br. mondott beszédet, melyben a budapesti egyetem legnagyobb bajának a tanárok mellékfoglalkozását tartja. Azután a harmadik egyetem kérdésével foglalkozik és

TÁRCZA.

Óshaza. Ósművelődés.

— A „Közérdek” erejéti tárczája. —

Emberhez fogható a látható világ élő lényei sorában nem léteznek. Ő a természet ura. Nincs ugyan kivéve a természet törvényei alól; hisz ő is csak egy tagja a szerves világnak és sok tekintetben osztozik ennek sorsában; lett mint a többi, mulik mint a többi: de míg létezik, magasán kiemelkedik a szerves lények fölött.

A palaeontologia szerint földünk már jó öreg volt; a fejlődésével járó katasztrófának egész sorozatán ment már keresztül; növényekkel, állatokkal be volt népesítve, sőt ezek közül sok generációt már rétegeibe is temetett és ember még mindig nem létezett rajta. Végre az is megjelent és pedig a mostani földszintet megelőző, ugynevezett negyed-korszak (Diluvium) jeges szakában; oly időben tehát, amikor az előző föld-korszakokhoz viszonyítva alacsonyabb fokra szállott hőmérsék mellett, a földnek

nagy részét jég borította s a ma már kihalt őssálatok: mammoth, barlangi medve, orrszarvuak, vizilovak, óriási szarvasok stb. tanýáztak a mostani Európa területén is. E korszak rétegeiben emberi szerszámot, csontokat, koponyákat találtak; de a régiebb korszakban ember nyomára nem akadtak; legalább bizonyíthatólag nem.

E szerint volt idő a földön, hosszú idő, melyben az ember nem létezett. Honnan származott tehát, mi az eredete?

Erre a kinyilatkoztatás, közönséges elnevezéssel a biblia azzal felel, hogy az Isten földből testet alkotott, abba halhatatlan lelket lehelt és az első ember meg volt teremtvé. Azután Isten mély álmot bocsátott Ádámrá, kivette egyik oldalcsontját és abból alkotta Évát.

A Darwin-féle leszármazási elmélet szerint pedig az ember is egyszerűbb alakból fejlődés által jött létre. És minthogy a mai állatok közül az emberhez leginkább hasonlít a majom; következtetik, hogy az embernek okvetlenül a majomtól kellett származnia. A keskeny orru majmok: gorilla, orang,

csimpánz és gibbon sorában kell tehát az ember őst keresni. Idővel a darwinisták nézetüket oda módosították, hogy az ember és a keskeny orru majmok nem egymástól, de egy, most már kihalt közös törzsből származnak le. Tehát az ember mégis csak egy közös apának gyermeke, különböző irányban kifejlődve.

Ez volna a darwinisták felfogása szerint az ember eredete a földön az állatvilág közepette. Természetes testvérek volnánk tehát a majmokkal, de közös apánkat nem ismerjük többé.

De én most nem akarom kutatni, vajjon a Biblia tanításának vagy Darwin elméletének van-e igaza? Sőt inkább úgy teszek, mint az egyszeri szolgabíró, a ki felperesnek panaszát meghallgatván, azt mondta neki: „Igaz van, menjen ki és jöjjön be az alperes.” Alperes kifogásait előadván, a szolgabíró annak is azt mondta: „Igaz van, menjen ki.” Ezt a huszár nem állhatván szó nélkül, megjegyzi: „Instállom — nem lehet az, hogy mind a kettőnek igaza legyen.” Erre a szolgabíró minden zavar nélkül azt

Szeged mellett hozott fel erős argumentumokat. F. hó 15-dikén Ferenczy Géza az unitáriusok, Becsey Károly a szegedi egyetem érdekeiben szólalt fel. Kmetty Károly egyetemi tanár a budapesti egyetem ellen felhozott vádakot czáfolgatta; a bajok okát a zsufoltságban találja. „A tulsufoltság miatt — ugymond — az egyetem a kötelességmulasztás mintaképe, a mit aztán az ifjak kivisznek magukkal az életbe is.” Maniu Gyula a magyar közoktatásügyi politika ellen, főleg pedig a nemzetiségi iskolákban kötelező magyar nyelvű oktatás ellen beszélt s azt igyekezett bizonyítani, hogy tulajdonképpen faji politikát üznek. Tiltakozott az ellen, hogy a nemzetiségi iskolákban — mint Helbronh Géza állította — hazaárulásra tanítják a növendékeket.

Eleven Ujság.

A polgári leányiskola tanító-testülete kedves estét szerzett a mult szombaton a zsufolásig megtelt bálterem közönségének.

Dömök Erzsébet úrnő, a leányiskola köztisztviselőben álló igazgatója, az 1906. évben tartotta szép sikerű tanítói működésének huszonöt éves jubileumát. Ez alkalommal kartársai és tisztelői, különösen pedig hálás tanítványai elhatározták, hogy nevére alapítványt gyűjtenek, melynek célja lesz szegény leányiskolai növendékek begyógyezése. Ezen alapítvány gyűjtése volt az a kiválóan nemes cél, melynek a tanítótestület elismerésre méltó buzgósággal és szép sikerrel szolgált.

Szavay Gyula hírlapírónak „Eleven Ujság” cz. darabját adták elő; a női szerepek alakítói mind az igazgatónő volt tanítványaiból kerültek ki. Természetes az is, hogy az előadást trefás helyi vonatkozások élénkítették, a mi nélkül a hatás sem lehetett volna oly kedves és általános.

A színpad az ujságrovatai szerint volt

szakaszokra osztva és czimezve, s mindegyik szakaszban élő szóval adták elő a megfelelő rovat tartalmát.

A türelmetlenül kíváncsi közönség taposására megjelent az első rovatban a festői görög jelmezbe öltözött s kezében harsonát tartó Előfizetési felhívás (Berde Amália) és szépen csengő rimekben, közben néha tárogató-szóval, szép programmal lelkes hangon hívta a közönséget olvasni, tanulni, tapasztalni s a szép szót követni. A vezércikk-rovat erőteljes stílusát Felméri Sándor szavalt el ügyesen jellemző szónoki pózzal; vele polemizált az ellenmondás és reflexió, a szemle, rovás és karczolat gyűjtőneve: a garmond (Elekes Viktor). A tárca rovatát Elekes Irénke, a dal személyesítője nyitotta meg s ierhatatlan bájossággal ábrándozott el egy kis dalt a virágnitő, a balzsamosztó kikeletről. A novella rovatban Lázár Györgyi és Folyovich József kedves bohóságot adtak elő ügyes alakítással. A tanügy rovatát Bodor Gabi vezette, kinek minden igyekezetére szükség volt, hogy a sötét ruha és pápaszem és a főpedagogus nádvessző segítségével adjon szigorú külsőt az ifjuság mosolygó derűjének. Munkatársai voltak Barcsay Piroska, Major Szabina, Toronyi Panni, kik az iskolai életből hoztak fel hangulatos megjegyzéseket. Az irodalmi rovat mesteri kézzel volt szerkesztve: trubadur éneke (Viragháty Viktor), kítőnőn maszkírozott sváb legények jödlírozása (Seidl József és Tóth László), helybéli poéták zseniális és kacagató bírálat (Berde Juliska), Enyed egyik pusztulásának hatásosan, balladai erővel megírt és előadott komikus eposza (Albert Margit), a világhírű zongoraművész játéka (Szabó Incze), a polgári leányiskola négy növendékének megismételt kedves bemutatója (Bogdandy Irma, Máthé Erzs, Nehéz Margit, Váró Margit), mind a rovatvezető (Dancs Ida) kiváló művészi érzékét, jó kedélyét és ügyességet hirdette.

A vegyes híreket Fülöp Judit mutatta be s Jakab Linka, Lázár Ella, Pap Nelli, Ujvári Erzsé és Bakcsi Sándor, ki versben, ki prózában Enyed város közönségét kiválóan érdeklő újdonságokat hirdettek.

A Sport rovatát Winkler Lia vezette az alakító ügyességnek előkelőségével és fiomságával, mely úgy a kosztümben, mint az előadásban s az azt kísérő cselekvésben egyaránt híven és találóan megnyilatkozott. Élénk és derűt volt a nyilt-tér (Sallak Imre), szerkesztői üzenetek (Herepei Árpád), apró hirdetések rovata is; de, ha lehetett, mindezeknél még élénkebb volt a táncz, melyet hajnali három óráig roptak szerkesztők, munkatársak és olvasóközönség.

Egyetmás a gőzfürdőről.

Nem kis részük volt a városi gőzfürdő felépítésében azon lelkes városi lakosoknak, kik annak idején kötelező aláírásukkal is évekre biztosították a várost arról, hogy ők és családtagjaik egy bizonyos mennyiségű fürdőjegy vételével főgnak a fürdő fentartásához járulni.

Sajnos azonban az, hogy a nagy költséggel felepitett és felszerelt fürdőt az aláírók tudomásunk szerint annyira kevesen veszik igénybe, hogy a tanács a fentartási költségek csökkentése végett legújabbán hozott határozatával, egyelőre hétfőn — később talán más napokon is — a fürdő üzemet szüneteltetni kénytelen.

A sokáig, sokszor sürgött fürdőépítésnek, a nyakra-főre kívánt meguyításnak keserűbb paródiája igazán semmi sem lehetett volna más, mint épen az, hogy az alig pár hónapja meguyított fürdőben a tanács kénytelen a fürdési napokat kevesbiteni!

A fürdőhasználatot tehát okvetlenül intenzívebbé kell tenni s egészen természetes az, ha ebben teljes bizodalommal fordulunk azon agilis aláíratókra és aláírókra, kik

felelé: „Kendnek is igaza van.” Sőt mikor az asszonyka mindezt a félig nyitott ajtón át hallotta és beszélt, hogy számár vagy te Pistikám; a Pistika szeretetre méltóan elismeri: neked is igazad van édesem.

Tehát vitatkozás helyett most csak azzal a kérdéssel foglalkozom, hogy akár közvetlen teremtés, akár leszármazás folytán, a földnek mely tájékán jelent meg az első ember, azaz: hol volt ősszüleink őshazája?

A biblia szerint az emberiség egyetlen emberpártól szaporodott el; tehát Ádámról és Éváról mindnyájan rokonok, kedves atyafiak vagyunk. De hogyan állunk az Evolutio elméletével?

Nézetem szerint az emberiségnek ebben az esetben is közös ősszülei voltak; tehát így is csak rokonok volnánk.

Ugyanis Darwin szerint, ha összes mai állataink más egyszerűbb alakokból fejlődtek és csak kevés (4-5) vagy éppen egyetlen egy ősi típusra vezethetők vissza, a mely kezdetleges, tökéletlen alak (utóbb, az idők

hosszu folyamán minden irányban elváltozott, új állatokat képezett — és ez a fejlődés minden tervszerűség nélkül, csupán az esetleges külső körülmények: éghajlat, talaj, táplálék, a szerveknek több-kevesebb használása stb. behatása alatt ment végbe: akkor alig szenvedhet kétséget, hogy a mai ember is csak egy őstypusból eredhetett. Hiszen az már csakugyan képtelenség, hogy Európában, Ázsiában, Afrikában és Amerikában csaknem ugyanazon időben ébredt volna emberi értelemre az akkori majmoknak egy szerencsés vagy szerencsétlen része (egy rész majomnak visszamaradt) és ama végzetlenül különböző éghajlat, táplálék és a létért való küzdelem különböző alkalmi ellenére azokból a majomősökből mindenütt úgy testi szervezetre, mint emberi értelemre illetve értelmi képességre teljesen egyenlő emberiség nagy tömege egyszerre vált volna ki. De azt sem fogadhatom el, hogy az ember nem egyszerre, hanem évezredek leforgása alatt a különböző éghajlat és végzetetlen változatosságu külső körülmények közt mindenütt

mint teljesen egyenlő testtel és lélekkel, vagy mondjuk: értelmi képességgel fejlődött volna át. Hiszen Darwin szerint ez a fejlődés minden tervszerűség nélkül, csupán az esetleges külső körülmények behatása alatt ment végbe. Hogyan lehetne tehát elképzelni, hogy abból az őállatból 2—3000 év mulva Amerikában épen olyan emberi típus képződjék, mint 2—3000 év előtt Ázsiában vagy Afrikában képződött?

Azt tartom tehát, hogy nem messze járok a valóságtól, ha azt állítom, hogy a Darwin-féle leszármazási elmélet szerint is az ember, mint ember, egyetlen őspártól szaporodott el.

Már most, ahol az az első emberpár felépett, ott volt az emberiség őshazája.

De hát hol volt az emberiség őshazája? Erre egyenes és határozott feleletünk nincs. A népek hagyományai és a mai etnográfia is keletre mutatnak, mint az ember őshazájára. Ezt mondja a biblia is, bár a tájat szorosabban nem határozza meg.

(Folytatjuk.)

SAMSON JAKAB

Telefon 423.

uri szabó

Telefon 423.

KOLOZSVÁRT, Egyetem-u. 2.

Ájánlja dúsán felszerelt raktárát

honi, angol, scoth és francia különlegességekben

FÉRFI RUHÁK a legmodernebb szabászat alkalmazásával, saját műhelyében készíttetnek. 12 100—105

Gyors és pontos kiszolgálás

Gyors és pontos kiszolgálás.

annak idején való nemes felbuzdulásukban az aláírott számú fürdők után a fürdődíjat megfizetni még nem fürdés esetében is kötelezték magukat.

Vegyes hírek.

— **Lapunk mai száma 6 oldalon jelenik meg.**

— **Báró Kemény Árpád** szeretett főispánunknak gyásza van. Nővére br. Kemény Ilona, férj. br. Mattencloid Jánosné hosszú betegség után meghalt f. hó 15-dikén Girókuton. Ő méltósága találjon e nagy csapás alkalmával némi vigasztalást azon általános mély tiszteletben és részvétben, mely szeretett személyét minden oldalról körülveszi s melyben mi is a legnagyobb melegséggel osztozunk.

— **Haláleset.** Székely Ödön kollégiumi tanárt sulyos csapás érte. Édes atyja Székely Iván János 48-as tüzérhadnagy, nyug. ref. lelkésze a kezdivásárhelyi egyházközségnek, a cs. és kir. koronás arany érdemkereszt tulajonosa, a kezdivásárhelyi olvasóegylet, pénzügyintézetek alapítója és elnöke stb. életének 81-ik, házasságának 41-ik, papságának 53-ik évében f. évi január 12-én meghalt. Gyászolják özv. Székely I. Jánosné Incze Sarolta, az elhunyt neje, özv. Szilágyi Gyuláné, Székely Ilona s gyermekei, Székely János és neje, Székely Malvin, Székely Melinda, férje s gyermekei, Székely Ödön, neje s gyermekei, Székely Katinka.

— **Ipariskola városunkban.** Dr. Varró László polgármester vezetése alatt tekintélyes iparosokból álló küldöttség jelent meg br. Kemény Árpád főispán előtt. A polgármester városunk iparos polgárságának érdekeitől áthatva, meleg hangu beszédben kérte ő méltóságát, hogy városunk ipari fejlődésének fellendülése érdekében egy mintaszerűen felszerelt fa- és agyagipari iskola létesítését támogatni méltóztassék. Ő méltóságát válaszában az iparos polgárság óhaját teljesen méltányosnak és kivihetőnek mondotta s megígérte, hogy a maga részéről mindent elkövet ezen hasznos intézmény felállítására érdekében.

— **Szabad Lyceum.** Csütörtökön, jan. 17-dikén d. u. 5 órakor Lázár István tanár tart előadást.

— **Felolvasó-ciklus.** A Bethlen-kollégium igazgatósága hat estére terjedő felolvasó-ciklust rendez. A sorozat a következő: I. január 16-án este 6 órakor felolvas Molnár Károly tanár. A felolvasás tárgya: Nők a régi rómaiak történetében. II. és III. január 23. és 30-án. Bartha Zsigmond: Tudomány és költészet viszonya; Madách „Az ember tragédiájának” természettudományi háttere. (Az utóbbi rész vetített képekkel.) IV. február 6. Csaplár Aladár: A gyermek szellemi ébredése és fejlődése. V. VI. február 13. és 20-án Fogarasi Albert: Pompei (vetített képekkel.) Az első előadás tegnap este szép közönség jelenlétében történt meg.

— **A Kossuth Lajos asztaltársaság** f. hó 20-án esti 8 órakor a régi városháza dísztermében tartja havi rendes összejövetelét. Felolvasást tart Bodrogi János tanár, szaval Bodor Gabriella és Vadas József, hegedűn játszik Veress István.

— **A jegyzőségek és anyakönyvi körök** egyesítésére folytán 14 jegyzői állás betöltése vált szükségessé. A pályázatok a hivatalos lapban már megjelentek s a választások rövid idő alatt megtörténnek.

— **Előadás a honvédeknek.** Folyó hó 14-dikén Elekes Viktor kép. tanár folytatta honvédeink tanítását a magyar történelemből. A fővárosi lapok, különösen a „Magyar Hírlap” nagy melegséggel és elismeréssel nyilatkozott a Bethlen-kollégium tanárkara vállalkozásáról.

— **Ismeretterjesztő előadás.** Az iparoskör f. hó 13-diki ismeretterjesztő előadásának előadója dr. Szilágyi Zoltán koll. tanár, rendkívül érdekes ismertetés keretében mutatatta be az egyes iparágakban előforduló természettudományi tárgyakat. A tanulságos és vonzó ismertetést nagy érdeklődéssel és hálaival fogadta a nagyszámú hallgatóság. Mely után Ludvig Kata szép szavalata következett. Az előadást a daloskar éneke zárta be. A következő vasárnapi előadás f. hó 27-én lesz.

— **A kanyaró és hőkhurut** egyre terjed. A rendőrségnél vezetett betegség-bejelentési könyv adatai szerint 1906. december 16-tól folyó évi január hó 16-ig az orvosok bejelentettek 85 kanyaró és 33 hőkhurut- esetet. A január végén megayıló óvodák felügyelő-bizottságai jól teszik, ha az óvodák további zárvaratására a szükséges intézkedéseket megteszik.

— **Az ipartestületi békéltető-bizottságba** 1907. évre a folyó hó 13-án megtartott választáson a következő iparos-segéd választottak meg: Kuti István (asztalos), Veress Károly (szabó), Boér György (mészáros), Hajnali Károly (késes), Felvinczi József (csizmadia), Vig György (lakatos), Incze Dániel (csizmadia), Kolleth Miklós (borbély), Bódián Lajos (óras), Hegedűs Lajos (asztalos), Veress Zsigmond (szabó), Sarkadi Sándor (csizmadia), Fogarasi József (csizmadia), Tomácsék András (kőműves), Sipos Jenő (kerékes), Dafcsinszki Emil (szabó), Kovács András (kádár), Vass Ferencz (kötélverő). Ezen 18 segéd s az ipartestület 18 előjárósági tagja lesznek az 1907. évben városunkban az iparosküldtszék tagjai, kik az eléjük utalt ügyben a felelősség kizárásával ítélkeznek.

— **Sport-mulatság.** A Sport-Egylet válaszmánya f. hó 14-én tartott gyűlésében elhatározta, hogy hushagyó kedden táncestetélyt rendez. Az előkészületek élénken folynak.

— **Figyelmeztetés.** Tekintettel a forgalom csekélységére, ezentul a gőzfürdő hétfői napokon mindig zárva lesz.

— **Eb-zárlat.** Ezuton is felhívjuk városunk közönségének figyelmét, hogy a város területén megállapított veszettség-betegség miatt a város összes kutyáira nézve a 40 napi eb-zárlat rendeltetett el, mely idő alatt (folyó évi február hó 24-ig) valamennyi ku-

tya otthon megköve tartandó, vagy pedig biztos szájkosárral ellátva pórázon vezetendő. Az ezen rendelet ellenére szabadon járó kutyák kiirtatnak, gazdájuk ellen pedig a kihágási eljárás megindíttatik.

— **Az épület-lakatosárugyár r.-t.,** a magyar ipar szolgálatában tizenkét év óta nagy nehézségek közt is elismerésre méltó buzgósággal és szép sikerrel működő vállalat, f. hó 27-én tartja évi rendes közgyűlését.

— **Szalmafonó-tanfolyam.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara városunkban apr. 1-től kezdőleg öt hónapig tartó ingyenes szalmafonó tanfolyamot rendez, ha arra legalább 25—30 olyan lány jelentkezik, kik a tizenkettedik életévüket betöltötték. A tanfolyamon szalmafonatok és ebből készült különféle férfi és női szalmakalapok, továbbá szalmából és hánacsból többféle disztárgy előállítását fogják öt hónapon át szakszerűen tanítani. A tanfolyam teljesen díjmentes lesz s még a tanfolyamhoz szükséges anyagot is ingyen kapják a tanulók. Ellenben a tanfolyam alatt készített tárgyak az iparkamaráé lesz. Tekintetbe véve azt, hogy egy ilyen tanfolyam megtartása éppen a szegény iparos családok keresetének emelésére megbecsülhetetlen, amennyiben különben semmit, vagy alig valamit kereső leánygyermekük otthon való foglalkozása mellett a családnak napi 3—4 koronát juttat — elvárható, hogy városunkban senkise mulassza el megragadni az alkalmat arra, hogy a mostani igen nehéz megélhetési viszonyok között — leányát egy igen jól kereső iparágra kioktattassa, háza kenyérkeresőinek számát növelje. A tanfolyamra beiratkozhatni f. évi február 10-ig a hivatalos órák alatt a városi főjegyzőnél.

— **A községi körjegyzők** 1906. évi állami fizetés-kiegészítése megérkezett; kiutalásuk folyamatban van.

— **Az abrudbányai „kaszinó”** folyó hó 13-án tisztújító közgyűlést tartott a tagok nagy részvétele mellett. Miután dr. Török Gábor az egyhangulag felajánlott elnökséget semmiképp sem akarta elfogadni, elnökké szótöbbséggel dr. Olescher Emil választott meg. Jegyző: Csányi Gyula, pénztáros Gászeny Gerő, gazda: Erőssy Zoltán lett. A kaszinónak 4000 korona alaptőkéje van, mi az eddigi vezetők érdeme.

— **Egy székely iparos találmánya.** Ifj. Fazakas Ferencz sepsiszentgyörgyi lakatosmester önműködő vonalzóval ellátott iskolai táblát alkotott és azt a közoktatásiügyi minisztériumban be is mutatta. A minisztérium a készítését az iskolák részére engedélyezte.

— **Hirtelen halál.** Gyulafehérvárt Clompe Henrik utászkapitány felesége a tisztii kaszinónak f. hó 12-diki táncmulatságán tánc közben hirtelen összeesett és pár perc múlva meghalt. Szívszélhűdés okozta halálát.

— **A marosújvári Erzsébet Egylet** folyó hó 19-én saját pénztára javára a Stefánia-bánya nagytermében cigány-zene mellett társas vacsorát rendez. Belépti-díj: személyenként 1 korona. A vacsora kezdete 8 órakor.

— **Akit halálra éhezettek.** Tordos községben a csendőrség véletlenül egy oly

A nagyérdemű közönséget tisztelettel kéri

TÁNGEL JÓZSEF

női, férfi és gyermekdivatáru kereskedő,

hogy mielőtt ball és tavaszi szükségletét bárhol is beszerezné, előbb főtér 4. szám alatt lévő raktárát, mely a közelgő idényre dusan van a legjobb minőségű árukkal ellátva, szíveskedjék meglátogatni.

büntényt derített ki, melynek bestialitása majdnem minden képzeletet felülmul. Egy öreg embert, Zsunga Juont, hozzátartozói halálra éhezettek. Az áldozat, ki gyermekek nélkül öregedett meg, tekintélyes vagyonát egy rokonára iratta, ki kötelezte magát, hogy a vagyon ellenében az öreg Zsungát eltartja. Azonban Zsunga Juon egészséges szervezetű ember lévén, igen jó egészségnek örvendett és semmiképp sem akart meghalni. Erre a rokonok egy félre-eső istállóba húzolták az öregot, a jászolhoz kötötték s otthagyták. Az arra portyázó csendőrség kimentette ugyan helyzetéből, de az aggasztán nemsokára meghalt.

— **Lelőtt fatolvaj.** Szkrófa község erdejében Beza Áron erdőőr nendes kerülő-utját végezve találkozott Iván Nikolaj fatolvajjal, ki egy kocsí fával akarta az erdőt elhagyni. Az erdőőr feltartóztatta a fatolvajt, mire az fejszével megrohanta az erdőőt. Az erdőőr e támadásra fegyverével Iván Nikolajra lőtt, ki azután golyótól találva holtan összeesett. A vizsgálatot megindították.

Irodalom.

„Remekírók Képes Könyvtára.“

Ennek a nagyszabású vállalatnak, a melyet ezelőtt hat esztendővel ritka sikerrel indított meg a Lampel—Wodianer cég mint kiadó és Radó Antal mint szerkesztő, immár 42 díszes kötete került könyvpiacra. A mostani sorozat egy három kötetes Vörösmartyu kívül, melyről más helyütt szólunk, a következő munkákat tartalmazza: Byron Don Juanját, Goethe Faustját és Iphigeniáját, végül Pázmány valógatott műveit. Don Juan természetesen abban a mesteri fordításban van a gyűjteménybe felvéve, melynek Ábrányi Emil egyik legjelentősebb irodalmi sikerét köszönhetette, és mely az eredetinek annyira szeszélyes, az emberi érzelmek egész skáláján annyi virtuozitással játszó hangját művészeti tökéletességgel adja vissza.

A két kötetbe osztott tizenhat éneket számos szebbnél-szebb illusztráció díszíti, jobbara orosz művészek elismert jelességű, alkotásainak kitűnő reprodukciói. A Goethe kötetet is kitűnő műfordító elismert jelességű munkája tölti meg. Dóczi „Faust“-fordítása teljesen átdolgozva jelenik meg e helyütt, megoldva egyes jelenetekkel Faust II. részéből is. Hogy e remekmű tolmácsolásának óriási nehézségeit Dóczi mily szerencsés kézzel bírta leküzdeni és hogy már régebben is jeles alkotása mennyit nyert azzal a sósasem területező csiszoló munkával, melyet harmincz éve át rá fordított: sokkal ismertebb dolog, semhogy újra el kellene mondanunk. Csengeri az „Iphigenia“ tolmácsolásában szerényebb feladat előtt állott ugyan, de a ki ismeri Goethe nyelvnek finomságait, méltányolni fogja a könnyű nyelvi formákban elért sikert is és hozzá fog járulni a Kisfaludy-Társaság azon ítéletéhez, mely e fordítást pályadíjjal tüntette ki. E kötetet is igen szépen sikerült képek díszítik, elismert német művészek tollából.

A Pázmány Péter munkáit ez irónk egyik legjelesebb buvara, Bellaagh Aladár rendezte sajtó alá, a nála megszokott gondossággal és lelkiismeretességgel. Egy minden tekintetben megbízható, az eredeti kiadások alapján nyomott szöveget ad az olvasó kezébe, a ki e könyvből élvezetel fogja magába szívni a tiszta magyarságnak azt az ősi zamatját, mely a nagy terítőt oly magas polcra helyezi régi irónk sorában. A kiválogatás kényes munkáját is izléssel és tapintattal végezte Bellaagh, mellőzve mindazt, a mi sértheti akárkinek vallásos meggyőződését.

Közli a kalauz első könyvét teljesen, az egyházi beszédek bevezetéseiből ötöt, egyházi beszédet hetet, leveleiből nyolczat, végül egy politikai iratot, bemutatja tehát

Pázmány munkássága minden oldalról annyira, a menyire nemtheologus közönségnek őt ismernie kell. A kötetet Pázmány életére vonatkozó arcképek és egyéb rajzok díszítik. Ára ennek is, a Goethe kötetnek is, pazar diszkötésben 6—6 K; a Don Juant csak az egész vállalat megrendelői kaphatják, a mire nézve megjegyezzük, hogy a Remekírók Képes Könyvtára olcsó havi részletfizetésre is megszereshető. Eziránt szívesen ad tájékoztatást a kiadóhivatal: Lampel R. (Wodianer F. és Fiai r.-t.) Budapest, Andrássy-ut 21.

Felelős szerkesztő:
Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadó:
Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugyár részv.-társ.

Egy szert bevenni,

mely csak ideiglenes hatással bír, épp oly céltalan, mintha kifáradt lovakat ostorozunk. Másképp áll a dolog azonban, ha oly szert veszünk, mint például a Scott-féle Emulsio, mely a legjobb csukamájolajból alfoszorsavas méz és nátron hozzáadásával készül és az egész test szervezete gyorsan és állandóan erősíti, úgy hogy a legrovidebb idő alatt a gyöngeségi tünetek elmúlnak teljesen és helyükbe erőteljes egészség és új akarat erő lép. Mint erősítő szer gyöngye, vézna gyermekek és labadozók részére a Scott-féle Emulsio teljesen egyedül áll a maga nemében. A Scott-féle Emulsio összehasonlíthatatlanul hatásosabb és győgyerejében gazdagabb, mint a közönséges csukamájolaj.

A Scott-féle Emulsio valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász“ védjegy.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében mintával bérmentve szolgál: 203 1—

Dr. Budai Emil „városi gyógyszerháza“
Budapest, IV., Váci-utca 34/50.

≡ Egy eredeti üveg ára: 2 kor. 50 fillér. ≡
Kapható minden gyógyszerházaiban.

Sz. 4827—1906. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A marosújvári kir. bíróság mint tkvi. hatóság közhírré teszi, miszerint Dorka Illés magyarforrói lakos végrehajtatónak... Muntján Mihály, Tamás és Györgyné Oltyan Mária magyarforrói lakosok végrehajtatást szenvedők elleni 200 korona tőkekövelés s járulékaik iránti végrehajtatási ügyében a gyulafehérvári királyi törvényszék, marosújvári királyi járásbíróhoz tartozó Magyarforró község határára fekvő, az 562 számú tjkvben felvett s özv. Muntján Györgyné Oltyan Mária, Timoftej Istvánné Muntján Mária, Muntján Mihály, Tamás, Mik Péterné Nyámez Lukréczia, Nyámez Theodora és Manasszes, Dorka Athánáz kiskoru, Miklós kisk. és Mária kiskoru nevének álló A + 1 r. sz. 274/6, 275/6 hr. sz. belsőségre 10 kor., a 2 r. sz. 573/3 hr. sz. szőlőre 30 kor., 3 r. sz. 673/3 hr. sz. szőlőre 24 kor., a 4 r. sz. 702/3 hr. sz. szőlőre 12 kor., az 5 r. sz. 1209/3 hr. sz. szántóra 10 kor., a 6 r. sz. 1427/3 hr. sz. szántóra 15 kor., a 7 r. sz. 1691/4 hr. sz. szántóra 12 kor., a 8 r. sz. 1997/6 hr. sz. kaszálóra 13 kor., a m.-forrói 563 sz. tjkvben felvett s Muntján Mihály nevének álló A + 1 r. sz. 274/1, 275/1 hr. sz. belsőségre 45 kor., a 2 r. sz. 573/2 hr. sz. szőlőre 30 kor., a 3 r. sz. 673/2 hr. sz. szőlőre 26 kor., a 4 r. sz. 702/2 hr. sz. szőlőre 12 kor., az 5 r. sz. 1209/2 hr. sz. szántóra 45 kor., a 6 r. sz. 1427/4 hr. sz. szántóra 68 kor., a 9 r. sz. 1691/5/2 hr. sz. szántóra 56 kor., a m.-forrói 564 sz. tjkvben felvett s Muntján Tamás nevének álló A + 1 r. sz. 274/2, 275/2 hr. sz. belsőségre 365 kor., a 2 r. sz. 573/1 hr. sz. szőlőre 28 kor., a 3 r. sz. 673/1 hr. sz. szőlőre 24 kor., a 4 r. sz. 702/1 hr. sz. szőlőre 12 kor., az 5 r. sz. 1204/1 hr. sz. szántóra 45 kor., a 6 r. sz. 1427/5 hr. sz. szántóra 68 kor., a 9 r. sz. 1691/6/2 hr. sz. szántóra 56 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1907. évi február hó 26-ik napján d. e. 10 órakor Magyarforró községben a községházánál megtartandó nyilván-

nos árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el-fognak adni.

Árverezni szándékozik a — végrehajtható kivételével — tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.
Marosújvár, 1906. évi november hó 29-én.

Sólyom,
kir. albiró.

16 1—1

213—1907. közig. szám.

Árverési hirdetmény.

Alóírt városi tanács közhírré teszi, hogy Nagyenyed város tulajdonát képező s a Benda-alaphoz tartozó Kossuth Lajos-utczai ház földszinti helyiségeit s a Kósa Anna alaphoz tartozó földterület emeletesház emeleti lakrészét s a földszinti üzlethelyiséget a hozzátartozó lakrészszel 1907. évi április hó 24-től kezdve három évre a város-ház közgyűlési termében f. évi január hó 22-én (kedden) d. e. 10 órától kezdve megtartandó nyilvános árverésen bérbe adja.

Az árverési feltételek a tanács irodáiban a hivatalos órák alatt megtekinthetők s ugyanott a kikiáltási árak is megtudhatók.

A városi tanácstól.

Nagyenyed, 1907. január hó 14-én.

Dr. Varró,
polgármester.

17 1—2

Hegyi János műlakatos és gépjavitó műhelye NAGYENYEDEN.

Elvállalok mindennemű épület, mű- és géplakatos munkákat, u. m. vasrácsok, vasajtók, épületvasalások javítását és újbóli készítését, továbbá villanyeszközök, telefon és villámhárítók szakszerű szerelését. Varró gépek és kerékpárok javítását s gyári árban való újonnan beszerzését, vegre mindennemű gőzesgépeket, motorok, szivattyúk és szivattyuskutak, gazdasági gépek és eszközök pontos és figyelmes javítását és ezeknek szintén gyári árban való beszerzését. — Ajánlom a daközönségnek saját műhelyemben összeállított elpusztíthatatlan acélfejű ekéimet és vasboronáimat, melyeket jótállás mellett felelősséggel adok el, nem tejszóket kicserélek, vagy kívánság szerint átalakítok.

Szakkámmba vágó költségvetéssel díjtalanul szolgálók. Beesés pártfogást kér

kiváló tisztelettel

HEGYI JÁNOS,

12 2—104

műlakatos és gépjavitó műhelye.

NAGY JENŐ

szájpad nélküli műfog-spezialista
KOLOZSVÁRT, Wesselényi M.-u. 6. sz.

Készt szájpadnélküli természetesen szilárdan álló fogakat
16 koronáért.

102—104

Egy drb 1750□-öl nagyságu,
még filloxera mentes

SZŐLŐ

a Hellóson, és egy hold nagy-
ságu szőlő az Órhegyen eladó.

Tudakozódní lehet Szentkirály-utca
42. sz. alatt.

4 4-5

Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár r.-t.
Alaptőke: 300.000 kor. Tartalékalap: 157.000 kor.

Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jöhíteli pénzüntézetek részvényeire.
Vásárol és elad értékpapírokat.
Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés őrzési díj mellett.
Idégen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.
Váltókat az összeg nagysága szerint 5½, 6, 6½% mellett, kereskedelmi váltókat pedig 6% mellett számítól le.
Botétet 4½ kamattal mellett fogad el.

Nyitva áll hétköznap d. e. 9—12, d. u. 3—4 óráig.

14 5-104

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugyár részv.-társaság Nagyenyed.

Dobozárugyár. Könyomda. Litografiai és vonalzó műintézet.

Mindennemű **DOBOZÁRUT** (Cartonnage) u. m. egyszerű és hajlitott dobozokat gyógyszerészek, cukrászok, kereskedők és gyárosok részére kisebb árucikkek jutányos és czélszerű csomagolására olcsó áron szállít.

Műveket, folyóiratokat, hírlapokat, körleveleket, képes árjegyzékeket, levélpapírokat, falragaszokat, meghívókat, s mindennemű kereskedelmi és ipari nyomtatványokat, póstacsomagcímkeket, pecsétjegyeket, czimkéket, ragjelzékeket, porkapszulákat, papírzacskókat, kötözőpapírokat és mindennemű gyógyszerészeti nyomtatványokat készít könyv- és könyomdai, valamint dombornyomásban, olcsó árban, szép és izléses kiállításban.

Kitűnő minőségű és legnagyobb szilárdságu Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

Brassói Portland-Cement-

gyár, Brassóban. Nagyenyeden kapható Klemm Pál úrnál Szentkirály-utca 128. sz.

15 1-50

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugyár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.

Már megjelent
és kapható Cirner J. József
és Földes Ede keres-
kedőknél a

**KÖZHASZNU
NAGYENYEDI
Lócsey Sp. Lajos-féle
NAPTÁR
1907. évre.**

Gazdag tartalommal,
az erdélyrészi orszá-
gos vásárok pontos
kimutatásával és hasz-
nos tudnivalókkal.

Leg-
olcsóbb
Naptár

Ára
csak
30 fillér.

Pályázati hirdetmény.

Alsó-Fehér vármegye kisenyedi járá-
sában az alanti **községjegyzői ál-
lások** rendszeresítették, melyekre pá-
lyázatot hirdetek:

1. Kutfalvai jegyzőség, székhely:
Kutfalva nagyközség.
2. Gergelyfajai jegyzőség, székhely:
Gergelyfaja nagyközség.
3. Örményszékesi jegyzőség, székhely:
Örményszékes nagyközség.
4. Alomori körjegyzőség, székhely:
Alamor, mely községen kívül hozzá
tartoznak Ladamos és Mundra községek.

Javadalmazás mindenik jegyzőségben
évi 1600 kor. fizetés és a községi sza-
bályrendeletekben megállapított átalá-
nyok. A magán munkálatokért a sza-
bályrendelettel szabályozott díjak szed-
hetők.

A pályázati kérvények, melyekhez
a jegyzői minősítést és az eddigi al-
kalmaztatást igazoló okmányok, továbbá
a születési anyakönyvi kivonatok csato-
landók, mindenik allásra külön-külön
f. hó 21-ig hozzám benyújtandók,
mert a később érkező kérvények figye-
lembe nem vétetnek.

A választás a következő időben fog
megtartatni:

- Örményszékesen folyó év és hó 29-én
d. e. 1/2 10 órakor a körjegyzői irodán;
Alamoron ugyanazon napon d. u. 1/2 2
órákor a községi irodán;
Kutfalván f. évi és hó 25-én délelőtt
3/4 12 órakor a községi irodán;
Gergelyfaján f. év és hó 26-án d. e.
fél 10 órakor a községi irodán.

Kisenyedi járás főszolgabírája.

Vizakna, 1907. évi január hó 7-én.

Szabó Lajos,
főszolgabíró.

Meghívó.

A Nagyeneyedi Épület-Lakatosárnyvár Részvénytársaság XII. évi rendes közgyűlését

Nagyenyeden a Kisegítő Takarékpénztár helyiségében **1907. év
január hó 27-én délelőtt 11 órakor tartja meg,** melyre a
részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó, a megjelent részvényesek számbavétele és a jegyző-
könyv hitelesítésére két részvényes tag kiküldése.
 2. Az igazgatóság jelentése az 1906. üzletévről.
 3. A felügyelő bizottság jelentése a zárszámadás megvizsgálásáról.
 4. A zárszámadások és a nyereség felosztására vonatkozó határozat.
 5. Az alapszabály 21. §-ának módosítására vonatkozó javaslat tárgyalása.
 6. 8 igazgatósági tag és 4 felügyelő b. tag megválasztása.
 7. 8 nappal előbb bejelentett esetleges indítványok tárgyalása.
- Nagyenyed, 1907. január hó 15-én.

Az igazgatóság.

Tudomásul! A részvények szelvényei közvetlenül a közgyűlés után a közgyűlés helyén
fognak beváltatni.

15 1-1

FISCHER ÉS TÁRSA NAGYENYED Alsó-Fehér megye.

100 KAT.
HOLD.

A legjobb
gyümölcsfák.

Kitűnő szőlő-
ültetvények.

80.000 gyümölcsfa oltvány
1 millió gyümölcsfa-alany
1 millió előkerítés csemete.
Setaterfák • Diszcserejek • Rozsák
Bogyogyümölcsök stb.

1 1/2 millió szőlőoltvány.
Európai és amerikai szima és
gyökerező szőlővesszők stb.
Árjegyzék és művelési utasítás ingyen.

EGYESÜLT FA- és SZŐLŐOLTVÁNYISKOLÁR FISCHER ÉS TÁRSA, és AMBRÓSI M.

215 31-107

Elsőrangu
Gramofonok Fonográfok
Czimbalmok, Hegedűk,
Forgatható és önműködő Hangszerek
csekély havi
részletfizetésre!

AUFRECHT ÉS GOLDSCHMIED
hangszerosztálya,

Budapest, VI., Andrásy-út 17.

Hangszer-árjegyzék ingyen és bérmentve.